

heten, grijpen nog al eens niet de kans tot algemene culturele verdieping, zijn tegengestelde uitingen ten spijt gebrand op het verkrijgen van de bul, in een aantal gevallen dank zij lang gerekte, niet intense studie-inspanning. Niet ieder toont besef dat hij aan de gemeenschap veel kost. Het nastreven van zelfstandigheid verdient lof maar of dit ook met aangekweekte onbehouwenheid het geval is, lijkt aanvechtbaar. Afweer tegen een als benauwend ervaren omgeving kan ik mij voorstellen, de profetische haardos van de socioloog, de het meest op een jutezak lijkende dracht van de psychologe, de ene oorbel door de linkse jurist gedragen, zijn schilderachtig. Dat de uitgelote veterinaire student, die om de tijd te doden kunstgeschiedenis studeert, enige explosiviteit vertoont is zijn goed recht. Voor niet te vergoeilijken houd ik het moedwillig anderen kwetsen, het opzettelijk woorden ten kwade uitleggen, het onder valse vlag varen, anderen wijs makend dat men de universiteit in haar bedoeling respecteert, terwijl geprobeerd wordt deze te breken. Robert Maheu schreef niet te geloven „que la révolte soit la forme nécessaire de l'entrée dans la vie". Te spijtiger is een en ander omdat de grote meerderheid zich loyaal toont en dat in weerwil van het feit, dat er dikwijls aanleiding tot sputteren te over is. Geheel eerlijk moet ik verklaren dat studenten vandaag veel moeten slikken, dat ik als redacteur van Pharetra de bloedeloze grofheid der tegenwoordig verschijnende artikelen met wat prikkelende kanttekeningen op het beleid van „boven" zou omlijsten. Dat hoogleraren fouten hebben zal niemand betwisten, zelfs een rector magnificus vertoont er enkele. Het is voor sommigen niet goed steeds op een kathedraal of in de vergaderkamer toch het laatste woord te hebben, alle democratie ten spijt, buiten de remmende aanwezigheid van vrouw en kinderen. Tot zelf onderzoek roept de Engelse betuiging: „I am the Master of this college and what I know not is no knowledge". Voor de onderlinge omgang lijkt een zeldzame keer niet geheel ontoepasselijk de regel: „The good are so harsh to the clever, the clever so rude to the good". Te bits is inmiddels voor onze verhoudingen een buitenslands geuite tirade over retardisten, bureaucratische virtuozen, neurotici, die tengevolge van gemechaniseerd onderwijs paranoïde werden, roofridders en academische rebellen. Het tegenstrijdige in de professorale positie: op grond van wetenschappelijke voortreffelijkheid benoemd en gedoemd tot steeds meer onderwijs, tot ver beneden de capaciteiten liggend vergaderen en administreren, tot de „chasse aux subsides", kan neerdrukken. Vaak ontmoedigen kleinigheden, zoals nagenoeg volledige afwezigheid van begrip voor de onontbeerlijkheid van lange academische vacaties omdat geconcentreerde studie in rust slechts resultaat waarborgt. Wanneer echter gemeend wordt, dat hoogleraren althans zij die college geven zichzelf hebben